

Ku ya ekule

Mutsari i Zaheera Jina Asvat | Mukombisi i Julie Smith-Belton

Ndzi tshema ekusuhi na kokwani ebyanyini. Hi le
ku voneni ka xivungu lexi cincaka xi va phaphatani.
Kokwani u ri leswi swi vuriwa methamofosisi.

“Methamofosisi” i rito lerikulu.

“Languta, Yusuf,” ku hlevetela Kokwani.

Xikhamba lexi xivungu xi nga tumbela eka xona xa
baleka xi pfuleka hi ku nonoka, xiphemu hi xiphemu,
kufikela laha phaphatani ro tshwuka na ka ntima
ri humaka. Phaphatani ri wisa, ri omisa timpapa ta
rona, kutani ri haha ri famba.

Manana u ri hi fanele hi rhurhela eka yindlu yin'wana laha ku nga na swikolo swo antswa. Leswi swi ndzi vavisa mbilu. A hi tshama na Kokwani mikarhi hinkwayo. Loko ho famba hi ya ekule, xirhapa lexintshwa swi nga endleka xi nga ha vi xo hlamarisa. Swi nga endleka ndzi va ndzexe. Mina ndza chava.

Kokwani u ri swivumbiwa swa Ntumbuluko swa tswariwa, swi kula, kutani swi rhurha swi famba. Na swinyanya naswona, swi endlatano. Swi rhurela eka tindhawu leti kufumelaka hi xixika. Ximanga lexi xo pawuluka lexi a xi tlele egojini ra sava lexi pfumala kaya na xona xi fambile.

A ndzi tivi ku ri loko ndzi kula ndzi tava munhu wa njhani. Xana na mina ndzi ta famba? A ndzi swi lavi.

“Vona, Yusuf!” Kokwani a huwelela. Ekhumhini, wa hi languta, i ximanga lexiya xo pawuluka. Xi tlula kutani xi famba xi ya eka goji ra sava. Xi khondla esaveni. Ximanga xa hina lexi a xi lahlekile xi vuyile ekaya.

Swi nga va kahle loko ndzi famba, na mina. Ndzi nga tshamela ro vuya eka xirhapa xa Kokwani lexo hlamarisa.

Ku ya ekule

Mutsari i Zaheera Jina Asvat • Mukombisi i Julie Smith-Belton

Mianakanyo yo bula hayona

Yusuf u tshama na manana na kokwana va yena. Xana u tshama na mani?
Ehleketi hi ku cinca loku u hlanganeke na kona evuton'wini bya wena. Xana u titwe
njhani hi ku cinca loku loko ku humelerile? Xana u titwa njhani hi swona sweswi?

Xifaniso

Langutisa swinene eka xifaniso eka mapheji yambirhi yo sungula ya ntsheketo.
Xana u nga kuma:

- ★ swinyenyena swinharhu
- ★ xivungu
- ★ xifufunhunhu
- ★ swipame swimbirhi
- ★ phaphatana?

Ku Hlaya

Lexi i xihungwana xa macincelo. Xana u nga kuma ku cinca ko hambana eka
xihungwana lexi Yusuf a xi vonaka kumbe ku ehleketi hi swona?

Ku Tsala

Tsala ntsheketo wo rhangisa
maletere ya ku cinca. Sungula
xivulwa xin'wana ni xin'wana xa
ntsheketo wa wena hi letere ku
suka eka rito "cinca", hi ndlela leyi:

C
I
N
C
A

Ntirho wa vutshila

Endla phaphatana. Petsa phepha hi le xikarhi. Penda
mathonsi yan'wana ya pende eka hafu eka tlhelo
rin'we ra pheji kutani u petsa phepha ku endlela
leswaku pende yi vonakala na le tlhelo lerin'wana.
Pfula phepha. Loko pende yi omile, dirowa makumu
ya phaphatana yi phurumule timpapa eka phepha
leri pendiweke. Tsema xivumbeko xa phaphatana.
Tota dlulu exikarhi ka rona u namarheta phepha ra
xihambukelo. Katsa swin'wana ku suka ephepheni
kumbe swiphephana leswi tsemiweke.

Encenyeta

Tlangani ntlangu wo hundzuluka wa
vutomi bya phaphatana:

1. xivungu xi famba etlukeni kutani xi ri dya
2. xivungu xi hundzuka xifufunhunhu
3. xivungu endzeni ka xifufunhunhu
4. xifufunhunhu xi pfula xiphambati
kutani ku huma phaphatana
5. phaphatana ra haha.